

Asia: VN/10618/2024

Lausuntopyyntö: Kuluttajansuojalain uudistaminen vihreän siirtymän edistämiseksi – Työryhmän mietintö

1. Yleiset huomionne

Päivittäistavarakauppa ry (PTY) kiittää mahdollisuudesta lausua työryhmän mietinnöstä. PTY on erittäin huolissaan yritysten mahdollisuudesta noudattaa esitettävää epäselvää ja tulkinnanvaraista sääntelyä. Valitettavasti molemmat direktiivit, joita nyt ehdotetuilla säädöksillä täytäntöön pannaan sisältävät paljon tulkinnanvaraisia määritelmiä sekä epäselviä velvoitteita elinkeinonharjoittajien näkökulmasta, mikä vaikeuttaa huomattavasti uuteen lainsäädäntöön valmistautumista sekä selkeiden toimintamallien ja -ohjeistusten laatimista. Harhaanjohtavan ympäristö- ja kestävyysmarkkinoinnin ehkäiseminen on tärkeää, mutta epäselvä sääntely johtaa pahimmillaan sen tarkoitusta vastaan, kun yritykset eivät enää uskalla kertoa tekemisistään. Ei ole mm. selkeää listaa hyväksytyistä ympäristömerkeistä tai kielletyistä sanoista, mikä luo haasteita kartoittaa direktiivin vastaiset pakkaukset ja tuotekuvaukset. Tulkinnanvaraisuus lainsäädännön käsitteissä voi johtaa myös jäsenvaltioiden erilaisiin kansallisiin tulkintoihin, mikä on erittäin haitallista sisämarkkinoiden toimivuuden näkökulmasta.

Toinen iso huolenaihe on siirtymäajan puuttuminen. Pakkausmerkintöjen uudistaminen vaatii aikaa ja niiden vaatimat kustannukset sekä työmäärä ovat suuria johtuen esimerkiksi elintarvikepuolella valtavasta määrästä erilaisia tuotteita. Nyt epäselviä muutoksia esitetään ilman mitään siirtymäaikaa tai mahdollisuutta myydä tuotteet loppuun niiden (mahdollisesti uuden sääntelyn näkökulmasta) puutteellisten tai virheellisten merkintöjen estämättä. Tämä on yritysten kannalta kohtuutonta ja aiheuttaa merkittäviä lisäkustannuksia. Yritysten kannalta on myös kohtuutonta, että muutoksia pakkauksiin eri sääntelyihin perustuen vaaditaan lyhyen aikavälin sisällä toistuvasti vailla minkäänlaista koordinoitua. Esimerkiksi pakkaus- ja pakkausjäteasetuksen edellyttämät piktogrammit ovat tulossa vuonna 2028, mikä vaatii jälleen pakkaus uudistuksia.

Lausunnon yksityiskohtien osalta PTY yhtyy Kaupan liitto ry:n lausuntoon.

2. Vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin täytäntöönpano

-

2.1 Muutokset kuluttajansuojalakiin

-

2.2 Valtioneuvoston asetuksen uudistaminen ja perustelumuistio

-

2.3 Valvonta ja seuraamukset

-

2.4 Vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivi on pantava täytäntöön viimeistään 27.3.2026, ja sen nojalla annettuja säännöksiä on alettava soveltaa 27.9.2026. Direktiivissä ei ole huomioitu sitä, että elinkeinonharjoittajien varastoissa voi olla sääntelyn soveltamisen alkaessa vielä tuotteita, joiden merkinnät eivät vastaa kaikilta osin ympäristöväättämiä ja kestävyysmerkintöjä koskevia uusia vaatimuksia. Pahimmillaan tuotteet, jotka on pakattu tai merkitty vanhojen käytäntöjen mukaan, voisi olla tarpeen hävittää. (Ks. tarkemmin työryhmän mietinnön s. 61–62).

Mietinnössä todetun mukaisesti Suomi pyrkii edelleen löytämään ratkaisua tähän direktiivin tavoitteiden vastaiseen kielteiseen ympäristövaikutukseen sekä yrityksille aiheutuvaan liiketaloudelliseen tappioon ja hallinnolliseen taakkaan neuvottelemalla asiasta Euroopan komission kanssa.

Jatkovalmistelussa arvioidaan, miten mietinnössä esiin nostettu ongelma olisi ratkaistavissa. Lausunnonantajia pyudetään ottamaan kantaa siihen, mitä vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin artikloja siirtymäratkaisun tulisi koskea ja miten mahdollinen siirtymä tulisi toteuttaa.

-

3. Tavaroiden korjaamisdirektiivin täytäntöönpano

-

3.1 Muutokset kuluttajansuojalakiin

-

3.2 Jätelain muutokset

-

3.3 Valvonta ja seuraamukset

-

4. Vaikutusten arviointi

-

4.1 Yleiset huomionne

-

4.2 Vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin täytäntöönpano

-

4.3 Tavaroiden korjaamisdirektiivin täytäntöönpano

-

5. Ehdotus korjaamista edistäväksi toimenpiteeksi. Tavaroiden korjaamisdirektiivin 13 artiklassa edellytetään, että jäsenvaltiot toteuttavat vähintään yhden toimenpiteen, jolla edistetään korjaamista. Jäsenvaltion on ilmoitettava siitä Euroopan komissiolle viimeistään 31.7.2029. Työryhmä ei ole tässä vaiheessa päätenyt esittämään mitään yksittäistä toimenpidettä artiklan täytäntöön panemiseksi. Voitte kuitenkin alla ehdottaa näkemyksenne korjaamista edistäväksi toimenpiteeksi.

-

6. Muut huomiot

-

Taivalkoski Tea
Päivittäistavarakauppa ry